

Andrzej Hadzik

Infrastruktura wielkich wydarzeń sportowych jako element współczesnego potencjału turystycznego w Polsce

Ekonomiczne Problemy Usług nr 52, 465-474

2010

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ANDRZEJ HADZIK

Akademia Wychowania Fizycznego w Katowicach

INFRASTRUKTURA WIELKICH WYDARZEŃ SPORTOWYCH JAKO ELEMENT WSPÓŁCZESNEGO POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO W POLSCE

Wprowadzenie

W czasach widocznej konkurencyjności i globalizacji rynku turystycznego znaczenie ma wiele składowych tworzących produkt turystyczny. Należy do nich potencjał turystyczny. Wśród elementów tego potencjału należy wyróżnić te, które zaspokajają potrzebę aktywności psychofizycznej związanej z motywem zdrowotnym oraz potrzebę kibicowania – chodzi tu o podróżowanie do współczesnych miejsc „walki” – rywalizacji, zgodnie z motywem sportowym. Elementem tym, a zarazem składnikiem produktu turystycznego, jest infrastruktura sportowo-rekreacyjna.

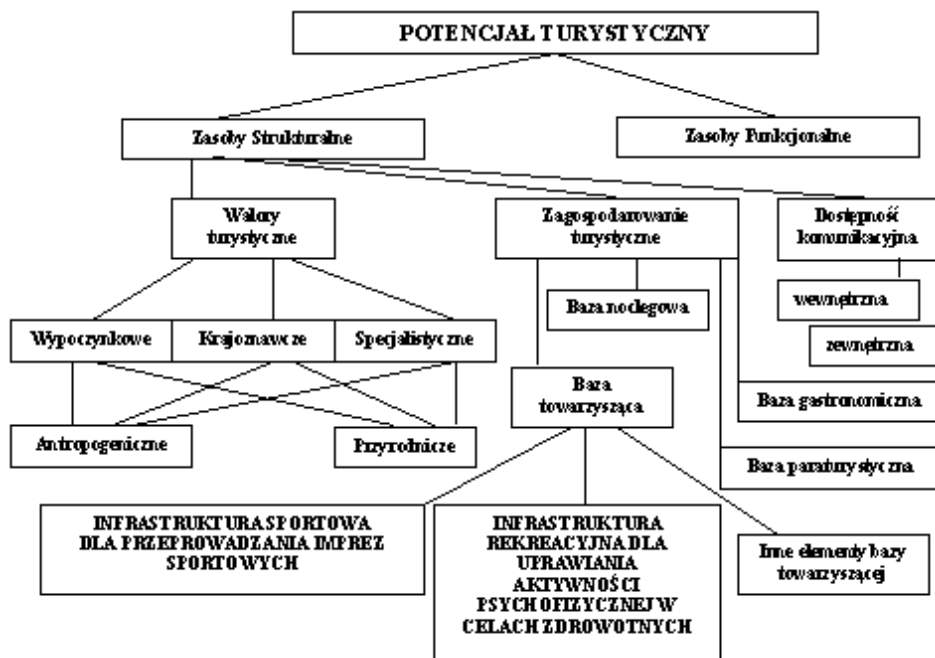
Celem niniejszego artykułu jest pokazanie wybranej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, pozwalającej realizować podróże o motywach sportowych (turystyka sportowa).

W związku z powyższym postawiono następujące pytania badawcze:

1. Jaki jest poziom infrastruktury wydarzeń sportowych pozwalającej realizować kibicom (fanom) podróże o motywach sportowych?
2. Czy w dokumentach strategicznych państwa wobec sportu i turystyki jest miejsce dla analizowanej infrastruktury?
3. Czy obecna infrastruktura sportowa pozwala w Polsce na przeprowadzanie imprez sportowych o zasięgu globalnym?

1. Miejsce infrastruktury sportowo-rekreacyjnej wśród składowych potencjału turystycznego

Potencjał turystyczny zawiera zarówno elementy środowiska geograficznego, jak i zachowania ludzi wykorzystywane w działalności turystycznej (rysunek 1). J. Kaczmarek, A. Stasiak, B. Włodarczyk definiują potencjał turystyczny jako „(...) wszelkie zasoby strukturalne i funkcjonalne warunkujące rozwój turystyki na określonym terenie”¹.

Rys. 1. Potencjał turystyczny obszarów uzdrowiskowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie: J. Kaczmarek, A. Stasiak, B. Włodarczyk, *Produkt turystyczny albo jak organizować poznawanie świata*, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2002, s. 32–33; T. Lijewski, B. Mikułowski, J. Wyrzykowski, *Geografia turystyki Polski*, PWE, Warszawa 2002, s. 16–17.

Zasoby strukturalne potencjału turystycznego tworzą tzw. atrakcyjność turystyczną, kształtowaną zwłaszcza przez walory turystyczne, dostępność komunikacyjną oraz zagospodarowanie turystyczne. Zagospodarowanie turystyczne – okre-

¹ J. Kaczmarek, A. Stasiak, B. Włodarczyk, *Produkt turystyczny*, PWE, Warszawa 2005, s. 51–57.

ślane również jako infrastruktura turystyczna – obejmuje przede wszystkim zespół urządzeń stanowiących bazę materialną turystyki, umożliwiających zaspokojenie potrzeb turystycznych².

Jednym z elementów zagospodarowania turystycznego jest baza towarzysząca, wśród której W. Kurek wyróżnia „(...) urządzenia sportowo-rekreacyjne znajdujące się na obszarze recepcji turystycznej, które umożliwiają turystom uprawianie różnych form rekreacji związanej np. z narciarstwem, sportami wodnymi lub spędzaniem czasu wolnego w formie zabawy i rozrywki”³. Z punktu widzenia kryterium motywu (głównie zdrowotnego oraz sportowego) infrastrukturę sportowo-rekreacyjną można podzielić na: infrastrukturę stricte sportową dla przeprowadzania imprez sportowych oraz infrastrukturę rekreacyjną dla uprawiania aktywności psychofizycznej w celach zdrowotnych.

2. Rodzaje zasobów rzeczowych kultury fizycznej

Analizowana infrastruktura kultury fizycznej ma największe znaczenie dla rozwoju turystyki sportowej. Wśród tzw. udogodnień sportowo-rekreacyjnych w ramach infrastruktury turystyki sportowej J. Standeven, P. De Knop wyróżniają: mariny (przystanie), pola golfowe, lodowiska, boiska, pływalnie, ściany wspinaczkowe, centra czasu wolnego, wyciągi narciarskie, korty tenisowe, tory regatowe, urządzenia do gry w kręgle i inne⁴.

W literaturze krajowej występuje pojęcie „zasobów rzeczowych kultury fizycznej”, które można traktować jako synonim terminu „infrastruktura sportowa”, do którego B. Ryba wlicza środki finansowe, obiekty i urządzenia sportowe oraz sprzęt sportowy⁵. A. Izydorczyk dzieli infrastrukturę sportowo-rekreacyjną z punktu widzenia potrzeb marketingu w następujący sposób:

1. Ogólny poziom i przydatność zasobów rzeczowych, do których należy zaliczyć:
 - położenie nieruchomości i jej połączenie z głównymi centrami komunikacyjnymi – dostępność obiektów,
 - stan techniczny i stopień wyeksploatowania,
 - zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom,
 - stan sanitarny, wymogi ekologiczne itp.

² *Turystyka*, red. W. Kurek, PWN, Warszawa 2007, s. 26.

³ *Ibidem*.

⁴ J. Standeven, P. De Knop, *Sport tourism*, Human Kinetics, Champaign 1999, s. 71.

⁵ B. Ryba, *Podstawy organizacji i zarządzania instytucjami sportowymi*, Polska Korporacja Menedżerów Sportu, Biblioteka Menedżera Sportu, Warszawa 2000, za: J. Dżereń, *Zasoby kultury fizycznej (na przykładzie wybranych regionów województwa mazowieckiego i kujawsko-pomorskiego) w latach 2001–2003*, Wyd. Szkoły Wyższej, Płock 2007, s. 17.

2. Środki rzeczowe, czyli:

- obiekty terenowe – boiska do gier, korty tenisowe, pola golfowe, strzelnice, bieżnie, skocznie itp.,
- obiekty kubaturowe, czyli hale sportowe, sale specjalistyczne, baseny, sauny, kluby fitness, siłownie itp.,
- obiekty specjalistyczne – trasy narciarskie, tory wodne (wioślarskie, kajakowe), przystanie żeglarskie itd.,
- wyposażenie obiektów w nowoczesny sprzęt i urządzenia sportowe, obiekty rekreacyjno-turystyczne, np. pola namiotowe, hotele, lokale gastronomiczne i inne⁶.

B. Ryba definiuje obiekty sportowe jako „pomieszczenia otwarte i kubaturowe powiązane funkcjonalnie z poszczególnymi rodzajami sportu”⁷. W literaturze przedmiotu wyróżnia się 11 typów obiektów sportowych⁸, a należą do nich: stadiony, boiska do gier wielkich, boiska do gier małych, hale sportowe, sale gimnastyczne, urządzenia do sportów łodziowych, strzelnice, tory sportowe, pływalnie sportowe kryte, pływalnie sportowe otwarte, obiekty do sportów zimowych. R. Wirszyło dzieli urządzenia i obiekty kultury fizycznej w sposób następujący:

- sportowo-widowiskowe przeznaczone przede wszystkim do uprawiania sportu w formie współzawodnictwa, a także do oglądania imprez sportowych przez znaczną liczbę widzów, w tym tzw. kibiców-turystów,
- rekreacyjne zapewniające aktywność fizyczną,
- treningowe dla sportu zawodowego,
- wychowania fizycznego, które mają służyć przeprowadzaniu zajęć w zakresie wychowania fizycznego w szkole⁹.

Współcześnie duże znaczenie dla rozwoju turystyki sportowej mają zwłaszcza obiekty mogące realizować wielkie imprezy sportowe, czyli głównie stadiony. Stadiony należą do obiektów przeznaczonych dla zawodów sportowych i treningów z widownią w postaci trybun otwartych lub zadaszonych. Wyposażone są one w jedno lub więcej boisk do gier wielkich, bieżnię i inne urządzenia sportowe oraz zespół obiektów pomocniczych. A. Sznajder podaje cechy wyposażenia stadionu, które są ważne z punktu widzenia produktu tzw. biernej turystyki sportowej – związanej z podrózkami kibiców głównie piłkarskich¹⁰. Należą do nich:

- łatwość i wygoda dojścia do miejsc dla kibiców;

⁶ A. Izydorczyk, *Marketing w systemie kultury fizycznej*, Polska Korporacja Menedżerów Sportu, Warszawa 2003, s. 61.

⁷ B. Ryba, *Organizacja i zarządzanie sportem polskim*, Resortowe Centrum Metodyczno-Szkoleniowe Kultury Fizycznej i Sportu, Warszawa 1995, s. 36.

⁸ Zob. Z. Pawlak, A. Smoleń, *Ocena opłacalności i ryzyka komercyjnych inwestycji sportowych*, AWF, Warszawa 2004.

⁹ R. Wirszyło, *Urządzenia sportowe*, Arkady, Warszawa 1982.

¹⁰ A. Sznajder, *Marketing sportu*, PWE, Warszawa 2008, s. 114.

- wyposażenie stadionu pozwalające na różnego rodzaju usługi dodatkowe, np. gastronomiczne;
- obszary do regulacji szybkiego przemieszczania się dużych grup ludzi;
- możliwości dostosowania stadionów do organizowania wydarzeń z różnych dyscyplin sportu.

3. Infrastruktura wydarzeń sportowych w Polsce

W Polsce występuje infrastruktura sportowa, która może być wykorzystana do różnego rodzaju imprez sportowych (tabela 1).

Tabela 1

Struktura infrastruktury wydarzeń sportowych w Polsce

Rodzaj obiektu sportowego	Miejsce występowania i podstawowe dane infrastruktury
1. Obiekty obsługujące masowe imprezy sportowe	
Hale i sale widowiskowe	1. Warszawa: Torwar I (COS) 5 tys. miejsc; 2. Łódź – 11,5 tys. 3. Wrocław - Hala „Stulecia” – 6 tys., Hala „Orbita” – 3 tys.; 4. Gdańsk – hala „Olivia” – 5 tys.; 5. Poznań – hala „Arena” – 4 tys.; 6. Katowice – hala „Spodek” – 10 tys.
2. Obiekty przeznaczone dla sportów zimowych	
Skocznie narciarskie	1. Zakopane – „Wielka Krokiew”: K-125; 2. Zakopane – Kompleks COS: K-85, K-60, K-30, K-15; 3. Wisła Centrum: K-40, K-20, K-15; 4. Wisła Łabajów: K-65, K-35; 5. Wisła Malinka: K-120; 6. Szczyrk Biła: K-50, K-30; 7. Szczyrk Skaliste: K-85; 8. Goleiszów: K-30, K-25; 9. Zagórz: K-40, K-20, K-15
Wyciągi linowe (napowietrzne)	1. Zakopane – Kuźnice: wyciąg kabinowy; 2. Zakopane – Wielka Krokiew (w. krzeselkowy); 3. Zakopane Butorowy Wierch (w. krzeselkowy); 4. Zakopane Polana Szymoszkowa (w. krzeselkowy); 5. Zakopane Nosal (w. krzeselkowy); 6. Zakopane Dolina Gąsienicowa – Kasprowy Wierch (w. krzeselkowy); 7. Zakopane Dolina Goryczkowa – Kasprowy Wierch (w. krzeselkowy); 8. Bielsko-Biała – Szyndzielnia (wyciąg gondolowy); 9. Szczyrk – Skrzyczne (w. krzeselkowy); 10. Karpacz – Kopa (w. krzeselkowy); 11. Szklarska Poręba – Szrenica (w. krzeselkowy); 12. Ustroń – Czantoria (w. krzeselkowy); 13. Poręba Wielka – Tobołów (w. krzeselkowy); 14. Myślenice – Chelm (w. krzeselkowy); 15. Szczawnica – Palenica (w. krzeselkowy); 16. Sienna – Czarna Góra (w. krzeselkowy); 17. Belchatów – Halda Kamięńsk (w. krzeselkowy); 18. Puławy k/ Rymanowa – Kiczera (w. krzeselkowy); 19. Krynica – Jaworzyna Krynicka (w. gondolowy); 20. Wierchomla – Beskid Sądecki (w. krzeselkowy); 21. Ustrzyki Dolne – Góra Lewarta (w. krzeselkowy); 22. Małe Ciche k/ Zakopanego (w. krzeselkowy); 23. Łabajów k/Wisły – Góra Stożek (w. krzeselkowy); 24. Zawoja – Mosorny Groń (w. krzeselkowy); 25. Białka Tatrzańska – Kotelnica II (w. krzeselkowy); 26. Zakopane – Gubałówka (kolejka linowa-terenowa); 27. Krynica – Góra Parkowa (kolejka linowa-terenowa); 28. Międzybrodzie Żywieckie – Góra Żar (kolejka linowa-terenowa)
Boiska hokejowe	1. Oświęcim – 3,2 tys. miejsc; 2. Katowice – „Spodek” – 10 tys.; 3. Katowice – Janów – 1,5 tys.; 4. Tychy (MOSIR) – 2,7 tys.; 5. Bytom (OSIR) – 1,5 tys.; 6. Krynica (MOSIR) 3,1 tys.; 7. Nowy Targ – 3,1 tys.; 8. Gdańsk – „Hala Olivia” – 5 tys.; 9. Sosnowiec (MOSIR) – 3,8 tys.; 10. Toruń – Centrum Sportowe Widowskowie TOR-TOR – 3,3 tys.; 11. Warszawa (COS) Torwar I – 5 tys., Torwar II – 0,65 tys.; 12. Łódź (MOSIR) – 0,45 tys.; 13. Dębica (MOSIR) – 1 tys.; 14. Opole – 3 tys.; 15. Kraków (OSIR) – 2,5 tys.; 16. Sanok (MOSIR) – 3 tys.; 17. Lublin (MOSIR) – 4,5 tys.
Lodowiska do jazdy figurowej (hale lodowe)	1. Warszawa (COS) – Torwar I, Torwar II; 2. Łódź – 0,7 tys.; 3. Gdańsk – 3 tys.; 4. Toruń > 1 tys.; 5. Kraków >1 tys.; 6. Opole 2. tys.; 7. Katowice „Spodek” – 10 tys.

Tory dla łyżwiarstwa szybkiego	I. Tory mrożone sztucznie: 1. Warszawa (Stegny) 4-5 tys. miejsc; 2. Tomaszów Mazowiecki 4-5 tys.; 3. Sanok 3-4 tys. II. Tory mrożone naturalnie: 1. Zakopane 4-5 tys.; 2. Lubin 2-3 tys.
Tory ślizgowe saneczkowe	1. Karpacz – 800 m długości (kilka tys. wzdłuż toru); 2. Krynica – 650 m długości (kilka tys. wzdłuż toru)
Tory biegowe narciarskie	1. Jakuszyce ok. 100 km tras; 2. Zakopane pod Krokwią ok. 15 km; 3. Ustianowa – Ustrzyki Dolne ok. 50 km; 4. Wisła – Kubalonka ok. 30 km.
Trasy zjazdowe z homologacją FIS	1. Zakopane – Nosal; 2. Zakopane – Kasprowy Wierch; 3. Zakopane – Polana Szymoszkowa; 4. Krynica – Jaworzyna Krynicka; 5. Kluszkowce – Gorce; 6. Szczyrk – Skrzyczne (Golgota); 7. Szklarska Poręba (Szrenica); 8. Czarna Góra (Śnieżnik); 9. Zawoja (Mosorny Groń); 10. Szczawnica (Palenica); 11. Ustroń (Czantoria); 12. Ustrzyki (Gromadzyń); 13. Ustrzyki (Laworta); 14. Wierchomla (Beskid Sądecki)
3. Inne wielkie obiekty sportowe	
Stadiony piłkarskie	1. Chorzów (Stadion Śląski – Narodowy) 50 tys. miejsc; 2. Amica (Wronki) – 5,3 tys.; 3. Kraków (Cracovia) – 10 tys.; 4. Szczecin (Pogoń) 18,8 tys.; 5. Katowice (GKS) – 9,5 tys.; 6. Łęczna (Górnik) – 7 tys.; 7. Zabrze (Górnik) – 17 tys.; 8. Grodzisk Wielkopolski (Dyskobolia) – 5,6 tys.; 9. Poznań (Lech) – 26 tys.; 10. Płock (Wisła) – 12,8 tys.; 11. Wodzisław Śląski (Odra) – 6,6 tys.; 12. Warszawa (Polonia) – 6 tys.; 13. Warszawa (Legia) – 15,4 tys.; 14. Kraków (Wisła) – 12,3 tys.; 15. Lubin (Zagłębie) – 34 tys.; 16. Belchatów (GKS) – 7 tys.; 17. Polkowice (Górnik) – 6,5 tys.; 18. Łódź (ŁKS) – 25 tys.; 19. Ostrowiec Świętokrzyski (KSZO) – 8,5 tys.; 20. Opole (Odra) – 5 tys.; 21. Rybnik (ROW) – 10,3; 22. Mielec (Stal) – 25 tys.; 23. Jaworzno (Victoria Szczakowianka) – 7 tys.; 24. Łódź (Widzew) – 10 tys.; 25. Bydgoszcz (Zawisza) – 20 tys.
Hale sportowe	1. Kołobrzeg – 2,5 tys. miejsc; 2. Słupsk – (Gryfia) – 3 tys.; 3. Gdańsk „Oliwia” – 5 tys.; 4. Starogard Gdański – 2,5 tys. miejsc; 5. Olsztyn – 4 tys.; 6. Bydgoszcz – 7 tys.; 7. Inowrocław – 2,5 tys.; 8. Włocławek – 4 tys.; 9. Warszawa – Torwar – 5 tys.; 10. Pruszków 3 tys.; 11. Belchatów – 3 tys.; 12. Łódź – 7 tys.; 13. Poznań (Arena) – 4 tys.; 14. Piła – 3 tys.; 15. Stargard Szczeciński – 2,5 tys.; 16. Lublin – 2,5 tys.; 17. Rzeszów – 4 tys.; 18. Tarnów – 2,5 tys.; 19. Kielce – 2,5 tys.; 20. Katowice (Spodek) – 10 tys.; 21. Dąbrowa Górnicza – 3 tys.; 22. Opole – 3 tys.; 23. Wrocław (Hala Ludowa) – 6 tys.; 24. Wrocław (Hala Orbita) – 3 tys.
Motocyklowe tory żużlowe (> 1 tys. miejsc siedzących)	1. Toruń; 2. Grudziądz; 3. Rybnik; 4. Opole; 5. Krosno; 6. Zielona Góra; 7. Piła; 8. Ostrów Wielkopolski; 9. Bydgoszcz; 10. Wrocław; 11. Gorzów Wielkopolski; 12. Rzeszów; 13. Gniezno; 14. Leszno; 15. Tarnów; 16. Częstochowa; 17. Gdańsk; 18. Łódź; 19. Kraków; 20. Rawicz
Tory wyścigów samochodowych (obiekty zamknięte)	1. Kielce (Miedziana Góra) – 1 tys. miejsc; 2. Poznań (Przeźmierowo) – 1 tys.; 3. Poznań (Przeźmierowo) tor wyścigów motocyklowych
Tory kartingowe wyścigowe	1. Bydgoszcz 500-1000 miejsc; 2. Biłgoraj 500-1000; 3. Koszalin 500-1000; 4. Lublin 500-1000; 5. Poznań (Przeźmierowo) 500-1000; 6. Suwałki 500-1000; 7. Zielona Góra (Stary Kisielin) 500-1000
Tory regatowe	1. Poznań – Malta – 500 miejsc; 2. Bydgoszcz – Brdziejście – 500; 3. Kruszwica – 200

Źródło: opracowanie własne na podstawie: H. Legienis, *Infrastruktura wielkich wydarzeń kulturalnych i sportowych w Polsce*, Instytut Turystyki, Warszawa 2005.

Analizując dane przedstawione w tabeli 1 należy stwierdzić, że występująca infrastruktura wydarzeń sportowych w Polsce nie pozwala jeszcze na przeprowadzenie imprez sportowych o wymiarze globalnym (igrzyska olimpijskie, mistrzostwa świata i Europy w piłce nożnej, mistrzostwa świata w lekkiej atletyce), które dostarczają największych efektów społeczno-gospodarczych spośród imprez turystyki sportowej.

Chociaż powyższa analiza nie obejmuje wszystkich obiektów sportowych w Polsce (np. basenów pływackich), to pozwala pokazać podstawową infrastrukturę

odpowiadającą za rozwój turystyki sportowej, a co za tym idzie przeprowadzanie imprez sportowych o różnym zasięgu (rysunek 2).

Rys. 2. Piramida imprez sportowych

Źródło: M.D. Shank, *Sport marketing: strategy prospective*, Prince Hall, New Jersey 2002, s. 426.

Pomimo że trudno byłoby dzisiaj przeprowadzić, uwzględniając powyższą analizę, imprezy sportowe o charakterze globalnym, jednak już sportowe wydarzenia o charakterze międzynarodowym były przeprowadzane w Polsce. Na przykład przy wykorzystaniu części obiektów analizowanych w tabeli 1 oraz nowych inwestycji (np. hali widowiskowo-sportowej w Łodzi „Atlas-Arena”) odbyły się w ubiegłym roku w Polsce mistrzostwa Europy mężczyzn w koszykówce oraz mistrzostwa Europy kobiet w siatkówce. Z innych międzynarodowych imprez sportowych przeprowadzonych w Polsce w oparciu o infrastrukturę widoczną w tabeli 1 należy wyróżnić mistrzostwa świata wioślarzy na torze regatowym Malta w Poznaniu. Do znanych międzynarodowych imprez zimowych odbywających się corocznie dzięki infrastrukturze sportowej należy Puchar Świata w skokach narciarskich na Wielkiej Krokwi w Zakopanem¹¹.

Jednak jak dotąd organizowane imprezy w Polsce nie posiadały rangi wydarzeń globalnych według tzw. piramidy imprez sportowych (rysunek 2). Do tych ostatnich należą mistrzostwa Europy w piłce nożnej mężczyzn. Jak wiadomo, w 2012 roku w Polsce i na Ukrainie ma odbyć się ta trzecia w kolejności pod względem prestiżu impreza sportowa świata. Analizując dane zawarte w tabeli 1, trzeba stanowczo stwierdzić (oceniając jedynie infrastrukturę stadionową), że jeszcze na początku 2010 roku nie byłoby możliwe ich przeprowadzenie w Polsce z powodu braku odpowiednich (według FIFA) stadionów piłkarskich. Poza jednym

¹¹ Obecnie powstała druga obok Wielkiej Krokwi – nowoczesna skocznia im. Adama Małyszki w Wiśle-Malince.

stadionem w Chorzowie z 50 tys. miejsc siedzących, notabene nie będącym miejscem przyszłych meczów w ramach Euro 2012, reszta obiektów nie spełnia surowych kryteriów FIFA.

Jeśli chodzi natomiast o globalną imprezę sportową wielodyscyplinową, którą są zimowe i letnie igrzyska olimpijskie, to pod względem dywersyfikacji i standardów obiektów sportowych nie ma w Polsce miasta, które mogłoby taką imprezę zorganizować. Powodem są zwyczajnie braki w infrastrukturze sportowej, i tak np. w Krakowie – jednym z miast o największym turystycznym ruchu przyjazdowym w Polsce, nie ma hali widowiskowo- sportowej, która pomieściłaby kilka tysięcy potencjalnych tzw. kibiców-turystów. Zresztą w Polsce nie ma nawet stadionu lekkoatletycznego z prawdziwego zdarzenia, który mógłby być centralnym obiektem imprezy typu igrzyska olimpijskie.

3. Znaczenie infrastruktury wielkich wydarzeń sportowych w polityce sportowej i turystycznej państwa

W związku z organizacją w czterech polskich miastach piłkarskiego Euro 2012 (tabela 2) w dokumentach strategicznych dotyczących sportu oraz turystyki odnaleźć można znaczenie, jakie ma dla naszego państwa infrastruktura wielkich wydarzeń sportowych.

Tabela 2

Przyszłe stadiony piłkarskie jako potencjalne miejsca wielkich wydarzeń sportowych w Polsce

Stadion	Pojemność stadionu (tys.)	Koszt inwestycji (zł)	Główne źródło finansowania	Planowany rok zakończenia inwestycji	Mecze podczas Euro 2012	Rodzaj przedsięwzięcia
Stadion Narodowy w Warszawie	55	1,220 mld	państwo (w całości)	czerwiec 2011 r.	mecz otwarcia mistrzostw, jeden ćwierćfinał i jeden z półfinałów, mecze grupowe.	budowa
Arena Bałtycka w Gdańsku	41	672 mln	miasto, państwo (144 mln)	koniec 2010 r.	mecze grupowe, jeden z ćwierćfinałów	budowa
Stadion Miejski w Poznaniu	41	ponad 511 mln	miasto, państwo (88,5 mln)	połowa 2010 r.	mecze fazy grupowej	rozbudowa
Stadion Miejski we Wrocławiu	44	ponad 521 mln	miasto, państwo (110 mln)	koniec 2010 r.	trzy mecze fazy grupowej	budowa

Źródło: opracowanie własne.

W *Kierunkach rozwoju turystyki na lata 2008–2015* w tzw. obszarze priorytetowym I w tzw. celu I. 2 - Rozwój infrastruktury turystycznej, podkreślona jest rola infrastruktury sportowej. W myśl powyższego dokumentu strategicznego w turysty-

ce koniecznym warunkiem wzmacniania konkurencyjności tworzonych produktów turystycznych jest, obok bazy hotelarskiej, gastronomicznej, transportowej, także rozwój infrastruktury sportowej. Nowoczesna infrastruktura stadionowa w myśl powyższej strategii ma w znaczący sposób przyczynić się do podniesienia atrakcyjności miejscowości oraz regionów – miejsc organizacji piłkarskiego Euro w Polsce.

W strategicznym dokumencie państwa wobec sportu, czyli *Strategii rozwoju sportu w Polsce do roku 2012* wśród trzech priorytetów występuje „Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej”. Jednym z ważniejszych działań do 2012 roku ma być zwiększenie możliwości wykorzystania obiektów sportowych w celu realizacji dużych imprez widowiskowych. Spośród wielu przedsięwzięć związanych z działaniami w Polsce do 2012 roku, z przyszłym rozwojem turystyki sportowej korespondują w powyższej *Strategii* szczególnie następujące cele:

- realizacja inwestycji remontowo-modernizacyjnych,
- tworzenie systemów monitoringu na stadionach,
- budowa obiektów specjalistycznych, warunkujących możliwość organizacji przez nasz kraj wielkich wydarzeń sportowych.

W powyższym dokumencie strategicznym zapisana jest potrzeba budowy Narodowego Centrum Sportu, ponieważ (co już zostało w niniejszym opracowaniu wykazane) żadne z miast w Polsce nie posiada nowoczesnego kompleksu sportowego, czyli stadionu sportowego, hali widowiskowo-sportowej, wielofunkcyjnej krytej pływalni, który spełniałby światowe standardy, gdzie można by było organizować globalne imprezy sportowe, w tym igrzyska olimpijskie. Narodowe Centrum Sportu w myśl *Strategii* miałyby powstać w stolicy kraju i być finansowane ze środków budżetowych państwa, środków samorządowych wspomaganych dotacjami UE oraz środków pozabudżetowych w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

W *Strategii* doceniana jest rola infrastruktury z zakresu kultury fizycznej wzmacniającej potencjał turystyczny. Chodzi przede wszystkim o następujące kwestie:

- budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury służącej rozwojowi aktywnych form wypoczynku – szlaków turystycznych, ścieżek rowerowych, plaż, kąpielisk, przystani wioślarsko-kajakowych;
- rozwój, modernizację i wyposażenie obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (boisk, hal sportowych, stadionów, basenów, wyciągów narciarskich);
- aktywną promocję obszarów poprzez organizację imprez sportowych rangi krajowej i międzynarodowej;
- budowę strategicznych obiektów sportowych, takich jak wielofunkcyjne hale sportowo-widowiskowe, ośrodki szkoleniowo-sportowe, stadiony lekkoatletyczne.

Podsumowanie

Infrastruktura sportowo-rekreacyjna wzbogaca produkt turystyczny. Często usługi świadczone przy wykorzystaniu tego typu infrastruktury decydują o konkurencyjności turystycznej regionów.

Analizując krajową infrastrukturę sportową pod kątem możliwości wykorzystania do przeprowadzania imprez sportowych, należy stwierdzić, że w Polsce na chwilę obecną możliwa jest organizacja co najwyżej międzynarodowych imprez sportowych, jednak nie o charakterze globalnym.

W dokumentach strategicznych sportu i turystyki znaleźć można deklaracje znaczenia infrastruktury sportowo-rekreacyjnej jako wzmacniającej potencjał turystyczny, konkurencyjność produktu obszaru oraz jego wizerunek.

W Polsce brakuje nowoczesnego kompleksu sportowego umożliwiającego przeprowadzanie światowych imprez sportowych wielodyscyplinowych, jakimi są przede wszystkim igrzyska olimpijskie.

THE INFRASTRUCTURE OF GREAT SPORT EVENTS AS ELEMENT OF PRESENT OF TOURISTIC POTENTIAL IN POLAND

Summary

The aim of work is shown chosen the infrastructure sport - recreational permitting to realize tourism about sport motives (sport tourism).

It in relationship from above mentioned following investigative questions:

1. What is the state of infrastructure of sport events permitting to realize fans (fans) tourism about sport motives?
2. Is in documents of strategic of sport and tourism the place for analyzed infrastructure?
3. Is the present sport infrastructure permitting in Poland sport events about global range?

Translated by Andrzej Hadzik